

Non-Criminal Prevention of Victimization of People with Specific Sexual Characteristics (Queers)

Seyed Erfan Ghaderi¹, Mehrdad Rayejian Asli^{2*}, Mozghan Amrollahi Biyoki³, Tahmoureth Bashiriyeh⁴

1. Department of Law, Emirates Branch, Azad University, Dubai, United Arab Emirates.

2. Department of Law & Jurisprudence in the Institute for Research & Development in Humanities (SAMT), Tehran, Iran.

3. Department of Law, South Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

4. Department of Criminal Law and Criminology, Faculty of Law and Political Sciences, Allameh Tabatabai University, Tehran, Iran.

ABSTRACT

Background and Aim: People with specific gender characteristics (queers) are among the vulnerable people who may be the target of crime. Based on this, the aim of this article is to investigate the non-criminal prevention of victimization of people with specific gender characteristics (queers).

Methods: The mentioned article is descriptive and analytical and library method is used.

Ethical Considerations: In all stages of writing the present research, the originality of the texts, honesty and trustworthiness have been observed.

Results: The findings indicate that by using the situation-oriented, development-oriented and community-oriented pegsary method, it is possible to non-criminally prevent the victimization of people with specific gender characteristics (queers).

Conclusion: Prevention of sexual abuse, provision of social workers in the school environment, creation of welfare support umbrella, insurance and education and providing ease of access to psychologists and psychoanalysts and dealing with the labeling of mental illness are the most important methods of growth-oriented prevention and improving the level of well-being and life. People with the support of the government, creating employment and providing job opportunities, providing access to public (medical) and health services and supporting queer people against any discrimination in the criminal justice system and training judges and officials to deal with them are the most important community-oriented prevention methods in Especially queers.

Keywords: Non-Criminal Prevention; Development-Oriented Prevention; Situation-Oriented Prevention; Community-Oriented Prevention; Victimization; Deserts

Corresponding Author: Mehrdad Rayejian Asli; **Email:** m.rayejian@samt.ac.ir

Received: August 24, 2023; **Accepted:** December 12, 2023; **Published Online:** February 14, 2024

Please cite this article as:

Ghaderi SE, Rayejian Asli M, Amrollahi Biyoki M, Bashiriyeh T. Non-Criminal Prevention of Victimization of People with Specific Sexual Characteristics (Queers). *Medical Law Journal*. 2023; 17(58): e54.

مجله حقوق پزشکی

دوره هفدهم، شماره پنجاه و هشتم، ۱۴۰۲

Journal Homepage: <http://ijmedicallaw.ir>

انجمن علمی حقوق پزشکی ایران

پیشگیری غیر کیفری از بزه‌دیدگی اشخاص دارای خصلت جنسی جنسیتی خاص (کوئیرها)

سیدعرفان قادری^۱، مهرداد رایجیان اصلی^{۲*}، مژگان امراللهی بیوکی^۳، تهمورث بشیری^۴

۱. گروه حقوق، واحد امارات، دانشگاه آزاد اسلامی، دبی، امارات متحده عربی.
۲. گروه حقوق و فقه، پژوهشکده تحقیق و توسعه علوم انسانی (سمت)، تهران، ایران.
۳. گروه حقوق، واحد تهران جنوب، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.
۴. گروه حقوق جزا و جرم‌شناسی، دانشکده حقوق و علوم سیاسی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران.

چکیده

زمینه و هدف: اشخاص دارای خصلت جنسی جنسیتی خاص (کوئیرها)، از جمله افراد آسیب‌پذیری هستند که ممکن است آماج جرم قرار گیرند. بر همین اساس هدف مقاله حاضر به بررسی پیشگیری غیر کیفری از بزه‌دیدگی اشخاص دارای خصلت جنسی جنسیتی خاص (کوئیرها) است.

روش: مقاله مورد اشاره توصیفی - تحلیلی بوده و از روش کتابخانه‌ای استفاده شده است.

ملاحظات اخلاقی: در تمام مراحل نگارش پژوهش حاضر، اصالت متون، صداقت و امانتداری رعایت شده است.

یافته‌ها: یافته‌ها بر این اثر دلالت دارد که با استفاده از روش پیشگیری موقعیت‌مدار، رشدمدار و جامعه‌محور امکان پیشگیری غیر کیفری از بزه‌دیدگی اشخاص دارای خصلت جنسی جنسیتی خاص (کوئیرها) وجود دارد.

نتیجه‌گیری: پیشگیری از سوءاستفاده جنسی، پیش‌بینی مددکار اجتماعی در محیط مدرسه، ایجاد چتر حمایتی بهزیستی، بیمه و آموزش و پرورش و فراهم کردن سهولت دسترسی به روان‌شناسان و روانکاوان و مقابله با برجسب‌زنی بیماری روانی مهم‌ترین روش‌های پیشگیری رشدمدار و ارتقای سطح رفاه و زندگی مردم با حمایت دولت، ایجاد اشتغال و فراهم کردن فرصت‌های شغلی، امکان دسترسی به خدمات عمومی (درمانی) و بهداشتی و حمایت از افراد کوئیر در برابر هرگونه تبعیض در نظام عدالت جنایی و آموزش قضات و مأمورین در برخورد با آنان مهم‌ترین روش‌های پیشگیری اجتماع‌مدار در خصوص کوئیرها است.

واژگان کلیدی: پیشگیری غیر کیفری؛ پیشگیری رشدمدار؛ پیشگیری موقعیت‌مدار؛ پیشگیری جامعه‌محور؛ بزه‌دیدگی؛ کوئیرها

نویسنده مسئول: مهرداد رایجیان اصلی؛ پست الکترونیک: m.rayejian@samt.ac.ir

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۶/۰۲؛ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۹/۲۱؛ تاریخ انتشار: ۱۴۰۲/۱۱/۲۵

خواهشمند است این مقاله به روش زیر مورد استناد قرار گیرد:

Ghaderi SE, Rayejian Asli M, Amrollahi Biyoki M, Bashiriyeh T. Non-Criminal Prevention of Victimization of People with Specific Sexual Characteristics (Queers). Medical Law Journal. 2023; 17(58): e54.

مقدمه

افرادی با گرایش‌های جنسی متفاوت از نوع متداول و مرسوم تمایلات جنسی (دگرجنسی‌گرای) می‌توانند در زمره گروه‌هایی همچون همجنس‌گرایان، دوجنس‌گرایان و تراجنس‌ها و دوجنسیت‌ها قرار گیرند (۱). مجموعه این افراد گروهی را در سراسر جهان با نمادی خاص تحت عنوان «کوئیر» ایجاد کرده‌اند. معنای تحت‌لفظی واژه کوئیر، عجیب و بیگانه است، ولی امروزه این واژه در معنای لغوی و تحت‌لفظی خود به کار نمی‌رود، بلکه از آن به عنوان اقلیت‌هایی با منش جنسی، جنسیتی و جسمی خاص یاد می‌شود. این جمعیت به تفکیک عبارتند از همجنس‌گرای زن، همجنس‌گرای مرد، دوجنس‌گرا، تراجنسی و اشخاص دوجنسیتی که به صورت مخفف از آن‌ها به عنوان افراد غیر دگرجنس‌گرا یاد می‌شود. در زبان فارسی معادل‌های چندی برای آن وضع شده است، از قبیل دگرباشان جنسی، اقلیت‌های جنسی. بر اساس یافته‌های جرم‌شناسی در فرایند فعلیت‌یافتن قصد مجرمانه، عوامل مختلفی نقش ایفا می‌کنند. ویژگی‌های خاص زیستی، روانی و اجتماعی بزه‌دیدگان به عنوان یکی از این عوامل، همواره در محاسبات مجرمان برای ارتکاب جرم و شکل‌گیری وضعیت‌های پیش‌جنایی اهمیت زیادی دارد (۲). در این راستا، برخی افراد نظیر اقرار کوئیر به لحاظ ویژگی‌های ذاتی خود اهداف مناسب و مطلوبی برای بزه‌کاران و همچنین مجرمین جنسی محسوب شده و بیش از سایرین می‌توانند مستعد در معرض بزه‌دیدگی‌های جنسی و جرائم مبتنی بر خشونت قرار گیرند و همچنین بعضاً به دلیل شرایط نامناسب اجتماعی و نبود قوانین حمایتی به ورطه مجرم‌شدن سوق پیدا کنند. یکی از موضوعات اساسی که در این خصوص کمتر مورد توجه قرار گرفته است، سازوکارهای پیشگیری از بزه‌دیدگی اشخاص دارای خصلت جنسی جنسیتی خاص (کوئیرها) است. سؤال مقاله بدین‌شکل قابل طرح است که روش‌های پیشگیری از بزه‌دیدگی اشخاص دارای خصلت جنسی جنسیتی خاص (کوئیرها) چیست؟ پیشگیری غیر قهرآمیز، غیر کیفری (کنشی) تدابیر و شیوه‌های مختلفی است که برای پیشگیری

از جرم و بزه‌کاری در بیرون از نظام کیفری به کار می‌رود. این پیشگیری به سه زیر شاخه تقسیم می‌شود: ۱- موقعیت‌مدار؛ ۲- رشدمدار؛ ۳- جامعه‌مدار» (۳). به منظور پاسخ به سؤال مورد اشاره ابتدا روش‌های پیشگیری موقعیت‌مدار، سپس روش‌های پیشگیری رشدمدار و در نهایت روش‌های پیشگیری جامعه‌مدار از بزه‌دیدگی اشخاص دارای خصلت جنسی جنسیتی خاص (کوئیرها) بررسی می‌شود.

ملاحظات اخلاقی

در پژوهش حاضر جنبه‌های اخلاقی مطالعه کتابخانه‌ای شامل اصالت متون، صداقت و امانتداری رعایت شده است.

روش

مقاله مورد اشاره توصیفی - تحلیلی بوده و از روش کتابخانه‌ای استفاده شده است.

یافته‌ها

یافته‌ها بر این اثر دلالت دارد که با استفاده از روش پیشگیری موقعیت‌مدار، رشدمدار و جامعه‌محور امکان پیشگیری غیر کیفری از بزه‌دیدگی اشخاص خصلت جنسی جنسیتی خاص (کوئیرها) وجود دارد.

بحث

در این قسمت، روش‌های پیشگیری غیر کیفری از بزه‌دیدگی اشخاص دارای خصلت جنسی جنسیتی خاص (کوئیرها) بررسی می‌شود.

۱. **پیشگیری موقعیت‌مدار از بزه‌دیدگی اشخاص خصلت جنسی جنسیتی خاص (کوئیرها):** طراحی عاری از جرم کاربرد شیوه‌ها یا شگردهای طراحی و مهندسی با جهت‌گیری پیشگیری از جرم است، یعنی در برنامه‌ها یا طرح‌های ساخت‌وساز فضاها یا مکان‌های زندگی همواره باید از طراحی و مهندسی به شکلی که از موقعیت‌ها یا فرصت‌های جرم‌زا پیشگیری کند، بهره برد. برای نمونه، فضاهای یک مجتمع

اتخاذ سازوکارهای لازم در راستای شناسایی کودکان کوئیر در معرض خطر در مدارس و محله‌های فقیرنشین و به توسل به ابزارهای کنترل و نظارت از قبیل دوربین‌های مداربسته و نگهبان در مدارس و همچنین به کارگیری روشنایی کافی در هنگام شب در معابر و کوچه‌ها، بازسازی مخروبه‌ها و خانه‌های قدیمی و یا تخریب کامل آن‌ها و تبدیل این اماکن به یک سطح هموار با دید مناسب از همه جهات، اصلاح طراحی پارک‌ها و کوتاه‌کردن بوته‌ها و درختچه‌ها به گونه‌ای که تمام محیط قابل رؤیت همگان باشد و همچنین استفاده از پلیس محله و از این قبیل موارد همگی می‌تواند تدابیری مناسب در جهت جلوگیری از بزه‌دیدگی جنسی این اقشار علی‌الخصوص کودکان در معرض خطر با رویکردی بر پیشگیری موقعیت مدار تلقی گشته و مثر ثمر واقع شود.

امروزه اقشار کوئیر با توجه به منصفه ظهوررسانیدن هرچه بیشتر ماهیت وجودی خود، با گسترش بزه‌دیدگی در سطوح مختلف جوامع رو به رو هستند، لذا نقش و وظیفه سازمان‌ها و نهادهای دولتی در اتخاذ تدابیر پیشگیرانه مناسب با گونه‌شناسی جرائم ارتكابی نسبت به این اقشار بیشتر از هر زمان دیگری احساس می‌شود. از این رو انتظار می‌رود نهادهای حمایتی (وابسته به دولت) از قبیل بهزیستی، شهرداری، آموزش و پرورش، سازمان زندان‌ها، سازمان مسکن و شهرسازی و... هر یک به نوبه سهم خود با شناسایی محیط پیرامون افراد کوئیر در معرض خطر با مداخلات زودرس و وضعیتی، به حذف آماج‌های جرم در برابر بزه‌کاران بالقوه (به خصوص بزه‌کاران جنسی) با مداخله در اوضاع و احوال قبل از جرم پرداخته و سعی در بالابردن هزینه‌های ارتكاب جرم و کاهش سودآوری برای بزه‌کاران از طریق نظارت‌ها، حذف ابزارهای ارتكاب جرم و همچنین مدیریت و طراحی مناسب محیط پیرامون آن‌ها نیز بپردازند (۸).

۲. پیشگیری رشدمدار در خصوص کوئیرها: پیشگیری رشدمدار، عبارت است از به کارگیری تدبیرهایی نسبت به گروه سنی کودک و نوجوان برای پیشگیری از زمینه‌های کژروی و بزه‌کاری در آنان. این‌گونه پیشگیری کنشی در

مسکونی باید به گونه‌ای طراحی و مهندسی شوند که امکان کنترل، نظارت یا دید مناسب برای پیشگیری از ورود سارقان یا دیگر افراد مشکوک وجود داشته باشد. همچنین طراحی عاری از جرم، امروز درباره رفتارها و پدیده‌هایی چون واندالیسم و دیوارنویسی، مطرح می‌شود.

بر این اساس، در منطقه‌هایی که در برابر واندالیسم و دیوارنویسی آسیب‌پذیرند، طراحی و مهندسی دقیقی برای کاهش احتمال آسیب یا تخریب ساختمان‌ها و سطح بیرونی آن‌ها ضروری است «پیشگیری وضعی»، به طور معمول، تدبیرهایی است که با ابزارهای فنی (مکانیکی) یا فناوری، پیشگیری از ایجاد موقعیت‌های جرم‌زا را هدف‌گذاری می‌کنند. از نظر سنتی، کشیدن حصار، نرده یا سیم‌خاردار پیرامون محل سکونت یا گماردن نگهبان یا سرایدار برای ساختمان یا مجتمع اداری یا مسکونی از متداول‌ترین شیوه‌های پیشگیری وضعی بوده‌اند، با مدرن‌شدن جامعه‌های بشری، روش‌های پیشگیری وضعی نیز پیشرفته‌تر و بر پایه فناوری‌های روز تولید و گسترش یافته‌اند؛ برای نمونه، نصب دوربین مداربسته، در شرایطی، جای حصار و نرده و نگهبان را گرفته است (۴).

اصول پیشگیری وضعی را ران کلارنک و پاتریشیا (Ron Kellarank & Patricia) (۱۹۸۰ م.) در کتاب «طراحی عاری از جرم» در هفت راهبرد بدین شرح معرفی کردند: تقویت آماج جرم، حذف آماج جرم، حذف وسیله‌های ارتكاب جرم، کاهش سودآوری برای بزه‌کاران، نظارت رسمی، نظارت نارسمی یا نیمه‌رسمی و مدیریت محیطی. کلارک سپس در کتاب دیگر خود (۵)، شگردهای کاهش فرصت را به راهبردهای پیشین افزود که عبارتند از نظارت طبیعی از سوی رهگذران و ساکنان و حذف بهانه‌های ارتكاب جرم (۶).

برای ارتكاب جرم علاوه بر وجود مرتکب و عدم مانع و سایر عاصر لازم به وجود یک هدف یا آماج مناسب یا همان فرصت نیاز است. بنابراین همه جرائم فرصت‌مدار و منطبق با تئوری فرصت می‌دانند، مثلاً ترنس زنی که در خوابگاه یا کارگاه مردانه حضور دارد، از زمینه‌های لازم ارتكاب جرائم جنسی است (۷).

دوجنس‌گرایی نمود می‌یابد (۱۰). «دگرجنس‌گرایی الگویی پایدار از تحریک و برانگیختگی‌ها نسبت به جنس مخالف تعریف می‌شود. دگرجنس‌گرایی اکثریت جهت‌گیری‌های جنسی را که مشتمل بر جنبه‌های زیستی، روانی و اجتماعی است را دربر می‌گیرد. این گرایش و تمایلات در یک مجموعه متنوع از ویژگی‌های فیزیولوژیک، رفتاری و روانی همچون میل جنسی، رابطه عاشقانه، انگیختگی فیزیولوژیک، جاذبه‌ها، خیال‌پردازی‌ها و هویت شخصی آشکار می‌شوند» (۱۱). رایج‌ترین روش برای ارزیابی این جهت‌گیری جنسی، شناخت و تجربه شخصی افراد از خودشان است. همجنس‌خواهی تعریف فرد از خود، اولویت و میل ذاتی شخص نسبت به همجنس خود محسوب می‌شود.

«گرایش به همجنس تنها به روان فرد همجنس‌گرا محدود نمی‌شود و در رشد فیزیکی و توانایی جنسی فرد همجنس‌گرا نیز آشکار می‌گردد. در روند رشد فرد همجنس‌گرا از یکسو دوران کودکی و درک متفاوت از جنس مخالف و همچنین کشف رفتارها و تمایلات به همجنس و احساس ننگ و شرم از گرایش به میل جنسی خود و از سوی دیگر، زمینه‌های محیطی و اجتماعی شامل تلفیقی از ساختار خانواده به عنوان مکانی مهم، در هویت‌یابی فرد، آگاهی از روابط ناپایدار و بدون تعهد همجنس‌گرایان، تجارب ناخوشایند (تجربه طرد و پرخاشگری بین همجنس‌خواهان) و همچنین عوامل محیطی، فرهنگی و روانی اجتماعی تأثیرگذار هستند» (۱۲). این زمینه‌ها موجب تعارض در هویت پذیرش همجنس‌خواهان و در نتیجه ایجاد مشکلات در بهداشت روانی و کاهش سلامت روانی آنان است.

باید توجه داشت که شکل ظاهر و رفتارهای تا حدی نامتعارف و نگرش‌های منفی در مورد تراجنسی‌ها وجود دارد که سبب می‌شود اغلب افراد جامعه از پذیرش مردان زن‌نما یا زنان مردنما پرهیز کنند. در این صورت تراجنسی‌ها از پذیرش و ارائه مسئولیت‌ها و حقوق و امتیازات اجتماعی محروم و مسیر زندگی‌شان دگرگون می‌شود. همچنین با مشکلات فراوانی در تمامی ابعاد جسمی، روانی، اجتماعی، اقتصادی و خانوادگی مواجه می‌شوند (۱۳).

گفتمان اروپایی - فرانسوی زبان، به طور معمول پیشگیری زودرس یا زودهنگام و در گفتمان انگلوآمریکن، پیشگیری رشدمدار زودهنگام از جرم نامیده شده است. پیشگیری رشدمدار یا زودهنگام، بدین‌سان با تمرکز بر ابزارهای تعلیم و تربیت (آموزش و پرورش) در دو نهاد خانواده و مدرسه، اجرای برنامه‌های حمایتی از کودکان و نوجوانان برای کاهش دادن یا خنثی‌سازی اثر عامل‌های خطرزای فردی یا محیطی نسبت به این گروه سنی از افراد را دنبال می‌کند (۳).

با توجه به تعاریف مرقومه، این نوع از پیشگیری با رویکردی بر افشار کوئیر به دنبال آن است، با بهره‌جستن از تدابیر و اقداماتی سبب ارتقای سطح آموزش، کاهش یا از بین بردن فقر از طریق بهبود و یا بالابردن سطح رفاه و زندگی این افشار، اشتغال‌زایی برای آنان، حمایت از آن‌ها در زمینه‌های بهداشت و خدمات عمومی آن‌ها را با قواعد اجتماعی هم‌نوا سازد و تا حد امکان از بزه‌دیدگی آنان در برابر مجرمین بالقوه پیشگیری نماید.

«پیشگیری اجتماعی رشدمدار که به آن پیشگیری زودهنگام یا زودرس گفته می‌شود، در تلاش است تا با اتخاذ تدابیر مناسب و به کارگیری به هنگام اقدامات حمایتی از پایداری رفتارها و گرایش‌های مجرمانه در افرادی که در سنین پایین و دوران کودکی دچار ناسازگاری تجربی و بزه‌کاری زودرس شده‌اند، جلوگیری نماید» (۸). این مسأله می‌تواند در خصوص افرادی که از کودکی به همجنس‌گرایی و یا رفتارهای منحرفانه روی آوردند، صدق کند، زیرا با توجه به پیشگیری زودرس در محیط زندگی آنان و اعمال سازوکارهایی می‌توان از انحرافات آن جلوگیری کرد. همجنس‌گرایی که نه به علت ژنتیک و اختلالات هورمونی، بلکه به جهت محیط پیرامون و وضعیت و شرایط زندگی خود به انحراف و همجنس‌گرایی کشیده شدند، مؤید این مطلب هستند.

۱-۲. **پیشگیری از سوءاستفاده جنسی:** رفتار جنسی یکی از نیازهای اصلی و یکی از ابعاد تشکیل‌دهنده هویت فرد است که بر اساس گرایش جنسی تعیین می‌شود. گرایش جنسی در مردان و زنان به سه صورت دگرجنس‌گرایی، همجنس‌گرایی و

افراد تراجنسی نیز از جنس فعلی خود و آنچه در ارتباط با آن است بیزارند و احساس سردرگمی می‌کنند. بیزاری جنسی آنان را به سوی رفتارها، احساسات و افکار و نقش دوگانه سوق می‌دهد. آن‌ها لباس‌های جنس مخالف را می‌پوشند و رفتار و اطوار آنان را به نمایش م‌گذارند. از پوشیدن لباس‌ها و رفتارهای جنس فعلی خودشان بیزار هستند، البته هدف از پوشیدن لباس جنس مخالف در آن‌ها بیشتر رسیدن به ثبات هویتی است. پسرها تمایل به پوشیدن لباس‌های دخترانه دارند و دخترها نیز دوست دارند لباس‌های پسرانه بپوشند.

مبتلایان به اختلال جنسیتی به این دلیل که از چشم‌داشت‌های متعارف جنسیتی تخلف و در ایفای نقش‌های اجتماعی ناسازگاری می‌کنند، در معرض انگ، طرد اجتماعی، کاهش حس روحیه همکاری و همدلی اجتماعی قرار می‌گیرند (۱۴). داغ ننگ‌خوردن باعث می‌شود که تمام ابعاد شخصیتی و رفتاری فرد زیر سایه داغ ننگ نادیده گرفته شود و در نتیجه فرد به عنوان یک منحرف و موجود پست قلمداد می‌شود. به این ترتیب تحت تأثیر یک صفت خاص و برچسب‌خوردن متعاقب آن، سایر خصوصیات و مهارت‌های فرد نادیده گرفته شده و بسیاری از فرصت‌های زندگی شخص نابود می‌شوند (۱۵).

بنابراین همواره این افراد جزء آسیب‌پذیرترین اقشار جامعه هستند. آن‌ها به دلیل ملال جنسیتی با یک اختلال شخصیتی رو به رو می‌شوند و در پی فشارهای اجتماعی و ایجاد خلل در مسیر هویت‌یابی جنسی از همان دوران کودکی، ضعف عزت نفس، اضطراب و افسردگی ناشی از طرد اجتماعی و... نمی‌توانند در برابر بد رفتاری‌ها از خود حمایت کنند و با حقوق خود آشنا نیستند و به دلیل آسیب‌های وارده بر عزت نفسشان، خود را بی‌ارزش تلقی کرده و قادر به دفاع از خود نیستند، لذا ممکن است بسیار در معرض سوءاستفاده جنسی قرار گیرند که به انواع تماسی و غیر تماسی تقسیم می‌شود.

عواقب منفی کوتاه و بلندمدت سوءاستفاده جنسی در اقشار کوئیبیر باقی خواهد ماند و این آثار شاید هرگز ترمیم کامل نشود و می‌تواند به اختلال‌های رفتاری، صدمه به خود،

اضطراب، افسردگی و انزوایابی بیش از پیش دامن بزند. همچنین می‌تواند آثار بلندمدتی همچون رفتارهای خشونت بار بزه‌کاری و... را منجر شود، لذا مسأله اصلی در افراد جامعه کوئیبیر حل تعارض درونی خود این افراد در وهله اول اهمیت قرار دارد و پس از آن حمایت‌های صورت‌گرفته از سوی ارگان‌های فعال در جامعه از قبیل بهزیستی، مشاوران روان‌شناس، مددکاران اجتماعی و همچنین خانواده می‌تواند نقش به‌سزایی ایفا کند و بسیاری از مشکلات و معضلات آنان را از میان بردارد. مرتفع‌شدن این مسائل و به طبع آن کاهش مشکلات درون فردی و ارتقای عزت و اعتماد به نفس آنان می‌تواند عامل مؤثری در پیشگیری از سوءاستفاده جنسی نسبت به این اقشار باشد، لذا بیشتر از قبل نقش آموزش و آگاهی در این زمینه پررنگ‌تر می‌شود. آموزش روش‌های محافظت از خود در برابر انواع سوءاستفاده‌های جنسی، آموزش رفتار صحیح با این اقشار توسط خانواده و جامعه و تقویت سایر نظام‌های حمایتی می‌تواند کمک شایان و قابل توجهی نسبت به این افراد اعمال کند.

انجمن حمایت از بیماران مبتلا به اختلالات هویت جنسی ایران، از جمله نهادهای فعال در زمینه حمایت از افراد کوئیبیر است. هدف اصلی از تأسیس انجمن مذکور، حمایت از بیماران مبتلا به اختلال هویت جنسی و ساماندهی اقدامات حمایتی از آنان است. در این راستا این انجمن اهداف زیر را دنبال می‌کند: ۱- آشنانمودن عموم مردم با این اختلال به عنوان مشکلی که نیاز به مداخله و درمان دارد؛ ۲- شناسایی موارد جدید و ایجاد بانک اطلاعاتی به منظور شناسنامه‌دارنمودن افراد مبتلا به این اختلال؛ ۳- پیگیری موارد قدیمی و تحقیق درباره سرنوشت آنان و برآورد میزان رضایت آنان در هر شرایطی که هستند؛ ۴- جلب مشارکت‌های مردمی و نهادینه کردن آن‌ها به منظور کمک به این بیماران؛ ۵- ایجاد ارتباط با مجامع علمی جهان در ارتباط با پدیده اختلال هویت جنسی؛ ۶- جهت‌دار کردن اقدامات درمانی و پیگیری موارد.

۲-۲. پیش‌بینی مددکار اجتماعی در محیط مدرسه:

مددکاری اجتماعی، خدمتی حرفه‌ای است که بر پایه دانش و

دچار ابهام جنسیتی شده و این ابهام سبب بروز آسیب‌های روحی و روانی بر آنان شده است، می‌تواند در این دسته قرار گیرد.

مددکاران اجتماعی می‌توانند در پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی در گروه آسیب‌پذیر فوق از جمله آشنایی که نقش محوری داشته باشند، قرار گیرند و این نقش می‌تواند از طریق افزایش مهارت‌های ارتباطی - افزایش آگاهی میان والدین، معلمان و مربیان، شیوع‌شناسی آسیب‌های اجتماعی، برقراری ارتباط در سه سطح بین مدرسه و خانواده، بین مدرسه، خانواده و منابع اجتماعی و بین خانواده و منابع اجتماعی نمایان و متبلور گردد (۱۶).

یکی از وظایف مددکار اجتماعی مربوط به اقشار کوئیر است. یکی از آسیب‌هایی که امروزه این اقشار با آن دست به گریبان هستند، همجنس‌گراهراسی، دگرباش‌هراسی و هر نوع جرائم مبتنی بر نفرت نسبت به این اقشار است. همجنس‌گراهراسی نهادینه‌شده در سطح جامعه نیز ممکن است سبب شود که فرد همجنس‌گرا یا حتی دگرباش نتواند با جهت‌گیری جنسی خود کنار بیاید و آن را در خود بپذیرد.

۲-۳. ایجاد چتر حمایتی بهزیستی، بیمه و آموزش و

پرورش: بی‌شک عمده‌ترین نهاد دولتی در جهت ساماندهی طیف آسیب‌پذیر جامعه، سازمان بهزیستی است. سازمان بهزیستی ایران یک نهاد دولتی زیرمجموعه وزارت رفاه و تأمین اجتماعی ایران است که خدماتی را به افراد نیازمند جامعه ارائه می‌دهد. از بدو تأسیس این سازمان، ۵۲ وظیفه بر عهده این سازمان گذاشته شد که رسیدگی به امور کودکان بی‌سرپرست (شیرخوارگاه‌ها و مراکز شبه‌خانواده) زنان بی‌سرپرست و سرپرست خانوار، مسئولیت سلامت روان جامعه، امور مربوط به مهد کودک‌ها، سالمندان و معلولان، کودکان کار و خیابانی، زنان آسیب‌دیده و در معرض آسیب، کاهش طلاق، مشاوره، اشتغال و مسکن و... بخشی از آن است. اقشار با خصلت و منش جنسی جنسیتی خاص و یا به عبارت دیگر افشاری کوئیر می‌توانند در زمره اقشار آسیب‌پذیر و در معنای دیگر کلمه بزه‌دیدگان آسیب‌پذیر قرار گیرند، به طور کلی اگر

مهارت‌های خاصی قرار گرفته است. هدف آن، کمک به افراد، گروه‌ها و یا جامعه است تا بتواند استقلال شخصی، اجتماعی و رضایت خاطر فردی و اجتماعی به دست آورند. از جمله نهادهایی که به وجود مددکاران اجتماعی در آن بسیار حائز اهمیت است، مدارس هستند. به کارگیری نیروهای متخصص مددکاری در حوزه‌های آسیب اجتماعی می‌تواند در آگاه ساختن دانش‌آموزان در حیطه رفتارهای پرخطری مانند گرایش به مصرف مواد مخدر و رفتارهای جنسی نایمن نقش به‌سزایی داشته باشند و با ریشه‌یابی علل گرایش دانش‌آموزان به این نوع رفتارهای پرخطر می‌تواند در تدوین و پیشنهاد برنامه‌های آموزش و حمایتی در سطح منطقه، شهرستان و کشور نقش به‌سزایی ایفا کنند، چراکه مددکاران اجتماعی معتقد هستند صرف آگاه‌ساختن افراد کافی نیست و باید علت‌یابی گرایش افراد به این رفتارها، زمینه را برای گرایش به رفتارهای پرخطر با رویکردهای مددکاری اجتماعی و رویکردهای صرف قضایی و اخلاقی کاهش داد، البته این امر را نیز می‌توان به اقشار و گروه‌های آسیب‌پذیر، از جمله کوئیرها تعمیم داد، چراکه نقش مددکاران اجتماعی در برخورد با این اقشار و حل مشکلات آنان به نوبه خود امری مهم، حساس و اساسی است که نیازمند مددکاران و متخصصین آموزش‌دیده و با مهارت در این حوزه است.

با توجه به تعاریف و مطروحه از عمده‌ترین خدمات مددکاران اجتماعی و افراد آسیب‌پذیر و یا در معرض آسیب گروه‌های ذیل است: ۱- کودکان و والدینی که با شرایط سخت رو به رو هستند (اقشار کوئیر و والدین آنان در این دسته‌بندی می‌توانند قرار گیرند)؛ ۲- افراد سالمند؛ ۳- افراد ناتوان فیزیکی یا ناتوان در یادگیری؛ ۴- جوانان تحت مراقبت (جوانان کوئیر می‌توانند در این دسته‌بندی قرار گیرند)؛ ۵- افراد بی‌خانمان (اقشار کوئیر طردشده نیز می‌توانند در این دسته قرار گیرد)؛ ۶- افرادی که به دنبال زندگی مستقل هستند؛ ۷- افراد معتاد (افشار کوئیر آسیب‌دیده که به سبب طردشدگی و انزوا به سمت مواد مخدر سوق پیدا کرده‌اند، در این دسته می‌توانند قرار گیرد)؛ ۸- بچه‌های بی‌سرپرست؛ ۹- افراد دچار آشفتگی و ملال جنسیتی (برخی از اقشار کوئیر به مانند دگرباشان که

بخواهیم تعریفی از آسیب‌پذیری ارائه دهیم، می‌توان گفت یک وضعیت بدنی یا روانی است که حرکت و جنب و جوش، شعور یا ادراک و احساس یا کنش و فعالیت‌های فرد را محدود می‌کند یا از کار می‌اندازد، اما بزه‌دیدگان آسیب‌پذیر، کسانی هستند که به علت از دست‌دادن توانایی انجام کار یا دچار بودن به یک نارسایی یا ضعف بدنی یا روحی روانی، بزه‌دیده می‌شوند (۱۷).

با توجه به تعاریف مطروحه از آسیب‌پذیر بودن، اқشار کوئیر نیز می‌توانند مصداقی از تعاریف فوق قرار گیرند و از آنجا که نقش عمده و مهم بهزیستی ایجاد چتر حمایتی برای اқشار آسیب‌پذیر است، در نتیجه این اқشار نیز در پناه این چتر قرار می‌گیرند. در میان اқشار کوئیر دگرباشان به جهت کثرت بیشتر مورد توجه ارگان‌های حمایتی قرار می‌گیرند. اعطای وام جهت درمان و انجام عمل‌های جراحی، تخصیص مددکاران اجتماعی به آنان در جهت امور مشاوره‌ای و قرار گرفتن تحت پوشش نهادهای حمایتی و پیشگیری‌کننده از آسیب‌های اجتماعی و جرم از قبیل اورژانس اجتماعی که همگی آن‌ها زیرمجموعه سازمان‌های بهزیستی است، مؤید و بیانگر مطالب فوق است.

۲-۴. فراهم کردن سهولت دسترسی به روان‌شناسان و روانکاوان:

روان‌شناسی علمی است که با استفاده از روش علمی به پژوهش و مطالعه روان (ذهن)، فرایند ذهنی و رفتار در موجودات زنده می‌پردازد (۱۸). به عبارت دیگر روان‌شناسی علمی است که درباره حالات روانی و رفتار آدمی تحقیق و بررسی می‌کند. منظور از رفتار همه حرکات، اعمال و رفتار قابل مشاهده مستقیم و غیر مستقیم است و منظور از فرایندهای روانی اموری همچون احساس، ادراک، اندیشه، شخصیت، هیجان، انگیزش، حافظه و... است (۱۹). اқشار کوئیر به جهت تفاوت‌های شخصیتی، روحی و ظاهری در جامعه با مشکلاتی رو به رو هستند که این تفاوت‌ها سبب می‌شود آن‌ها به انسان‌هایی حساس، زودرنج، منزوی و با اعتماد به نفسی پایین تبدیل شوند، متأسفانه نگاه‌ها و برچسب‌هایی که بر آنان در جامعه وارد می‌شود، همراه با

تحقیر، سرکوب و سرزنش شرایط را برای داشتن یک زندگی سالم برای این اқشار بسیار سخت و غیر قابل تحمل کرده است، لذا نقش روان‌شناسان و روانکاوان در حل معضلات این اқشار و جلوگیری از هرگونه برجسی بسیار مهم و حائز اهمیت است. وجود روان‌شناسان و روانکاوان و فراهم کردن آن سهولت دسترسی برای این اқشار سبب می‌شود تا اطرافیان و حتی جامعه درک صحیح و منطقی از شرایط روحی و روانی آنان پیدا کرده و باعث می‌گردد این افراد در مسیر درستی برای بهبود اوضاع و شرایط زندگی خود قرار گیرند. بیزاری جنسی، سردرگمی جنسی، ناملایمات روانی، برچسب خوردن، طرد اجتماعی، بی‌ثباتی هویتی و دلسردی از نقش، بزرگ‌ترین معضلات اқشار کوئیر است. در نتیجه برای حل این معضلات، مسئولان و نهادهای ذی‌ربط در جهت داشتن جامعه سالم، باید اقدام به پیشگیری زودرس نمایند و این پیشگیری تنها با فراهم ساختن سازوکارهای مناسب از قبیل سهولت دسترسی به روان‌شناسان و روانکاوان و همچنین مددکاران و متخصصین در این حوزه امکان‌پذیر است. با توجه به اینکه مبحث سهولت دسترسی به روان‌شناسان و روانکاوان از زیرشاخه‌های پیشگیری رشدمدار و مداخلات زودرس است، لذا نگارنده به جهت تأکید مجدد و نشان دادن نقش پررنگ مداخلات روان‌شناختی اقدام به تشریح مجدد این نوع پیشگیری در این قسمت از بحث می‌نماید. «پیشگیری زودرس به دنبال آن است با مداخله روان‌شناختی - اجتماعی زودرس در فرایند رشد کودکان برای جلوگیری از عوامل خطر سازی که احتمال پذیرش و تقلید رفتار مجرمانه پایدار را از سوی آن‌ها در آینده افزایش می‌دهد، اقدام نماید» (۲۰).

«ویژگی‌های این نوع پیشگیری عبارتند از تربیت‌مدار بودن، عام‌بودن و رهیافت‌های آن شامل شناسایی عوامل خطر فردی و اجتماعی و به دنبال آن به کارگیری عوامل حمایتی از طریق مداخلات روان‌شناختی - اجتماعی زود هنگام در سطوح مدارس، خانواده و محیط اجتماعی» (۲۱). آنچه که در این نوع پیشگیری‌ها حائز اهمیت است، نقش عوامل روان‌شناختی است که این عوامل از طریق به کارگیری روان‌شناسان و

مستقر در این نهاد بهره ببرند، هرچند که تأسیس این نهاد در جهت حل مشکلات و معضلات این اقشار به تنهایی کافی نیست، اما به عنوان تأسیس نو در جهت فراهم‌سازی سهولت دسترسی به روان‌شناسان و روانکاوان گامی مهم و اساسی است.

۳. پیشگیری اجتماع‌مدار در خصوص کوئیرها: پیشگیری اجتماع‌مدار، دربرگیرنده تدابیر و اقداماتی است که هدف آن کاهش یا حذف علل جرم‌زا در محیط اجتماعی است و در اصل برای تغییر شرایطی که به وقوع بزه‌کاری در اجتماع‌های محلی و مسکونی کمک می‌نمایند، طراحی می‌گردند (۳).

پیشگیری نخستین: عبارتست از اقدام‌هایی که به منظور حفظ سلامتی افراد سالم و جلوگیری از بروز بیماری در آن‌ها صورت می‌گیرد و با اقدام‌هایی مانند ارتقای سطح بهداشت عمومی، بهزیستی و کیفیت زندگی افراد تأمین می‌گردد. بنابراین مقصود از پیشگیری اولیه، پیشگیری قبل از ایجاد بیماری با کنترل علل و عوامل خطر می‌باشد (۳).

پیشگیری دومین: عبارت است از «به کارگیری تدبیرهایی برای حمایت از افراد یا گروه‌های در آستانه خطر.» «آستانه خطر» در اینجا می‌تواند به معنای احتمال بالای کژروی یا بزه‌کاری باشد و بدین‌سان تدبیرهای پیشگیری دومین شامل مداخله در وضعیت‌ها یا نسبت به افرادی است که گرایش به رفتار کژروانه یا مجرمانه را از خود بروز داده‌اند» (۲۲). بدین‌سان اگر فرد بزه‌دیده کوئیر در معرض تجاوز جنسی قرار گیرد، شرایط پیشگیرانه لازم برای ممانعت از بزه‌دیده‌گی وی در سایر جرائم که ممکن است در نتیجه بزه‌دیده‌گی اولیه ایجاد شود، فراهم گردد.

پیشگیری سومین: این نوع پیشگیری شامل برنامه‌هایی از قبیل مشاوره برای زنان و بچه‌ها، مداخلات کیفری و گروه‌های گوناگون است. تلاش‌های پیشگیرانه در این مرحله برای جلوگیری از رفتارهای مجرمانه است تا مجرمان اصلاح و با محیط اجتماعی خود سازگار شوند و به ارتکاب مجدد جرم گرایش پیدا نکنند. پیشگیری سومین در نتیجه عملیات شناسایی و تشخیص با عملیات پلیسی برای دستگیری مجرم،

روانکاوان صورت می‌پذیرد که این سازوکارها می‌تواند از محیط مدرسه و خانواده شروع گردد تا در آینده از بروز حوادث و اتفاقات ناگوار برای این اقشار پیشگیری شود.

در وهله اول، مهم‌ترین اقدام از سوی روان‌شناسان و روانکاوان، شناسایی جنسیت، خلق و خو و تظاهر روانی جنسیت است، پس اگر جنسیت روانی او با جنسیت فیزیکی‌اش متناسب نبود، بعضاً راه حل آن، معرفی به متخصصین جراح است تا ویژگی‌های فیزیولوژیکی و جنسی فرد بررسی گردد و در صورت لزوم تحت عمل جراحی یا درمان هورمونی قرار گیرند. حساسیت موضوع و نقش مؤثر روان‌شناسان و روانکاوان در زمان تشخیص صحیح مشکل است، چه‌بسا فردی ممکن است ملال جنسیتی او ناشی از نحوه رفتار اطرافیان، محیط زندگی او، نوع بازی‌ها و تربیت او و حتی مورد تشویق واقع شدن هنگام انجام رفتارهای جنس مخالف باشد، در نتیجه این افراد بیشتر به درمان‌های روانی نیازمند هستند تا عمل‌های جراحی، در نتیجه اگر سهولت دسترسی به روان‌شناسان و روانکاوان در جامعه فراهم نباشد، ممکن است سبب تشخیص غلط و اتفاقات ناگوار و جبران‌ناپذیر در آینده گردد. امروز تأسیس نهادی همچون اورژانس اجتماعی در کشور ما گامی مهم و اساسی در جهت سهولت دسترسی به روان‌شناسان، روانکاوان و مددکاران اجتماعی است، این نهاد به دنبال شناسایی آسیب‌های اجتماعی شایع و در حال شیوع، توانمندسازی افراد در معرض آسیب و آسیب‌دیده اجتماعی، ایجاد زمینه مشارکت مردم و سازمان‌های غیر دولتی، ارتقای آگاهی و شناخت خانواده نسبت به نیازهای مراجعان به منظور تسهیل فرایند حل مسائل و معضلات در شرایط بحرانی و همچنین مداخله مؤثر به منظور جلوگیری از تشدید بحران و آسیب‌های اجتماعی و کاهش صدمات بر اقشار در معرض آسیب است تا با مداخلات تأثیرگذار تفروری برچسب را به حداقل رسانده و زمینه بازگشت این اقشار را به زندگی سالم مهیا سازد که یکی از گروه‌های هدف که از خدمات این نهاد استفاده می‌کنند، مبتلایان به اختلالات هویت جنسی است. این نهاد با پیش‌بینی شماره ۱۲۳ به این اقشار این امکان را داده است تا هر زمان بتوانند از خدمات مشاوره‌های از سوی روان‌شناسان و روانکاوان

زندانی شدن مجرم یا محکومیت و اصلاح رفتار زندانی به کار می‌رود (۲۳).

پیشگیری اجتماعی جامعه‌مدار در خصوص اқشار کوئیر به دنبال آن است که با برنامه‌های اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی، رفاهی و درمان نارسایی‌های اجتماعی و بالابردن ارزش‌های اخلاقی یک منطقه و یا عوامل جرم‌زا بر روی یک قشر خاص، اثر گذاشته و روند کاهش میزان جرائم در آن را تسریع ببخشد. «جلوگیری از شرایط اجتماعی جرم‌زا و همچنین کنترل بزه‌کاری، همکاری کلیه نهادهایی را می‌طلبد که با بزه‌کاری و جرم مرتبط هستند. تأمین امکانات رفاهی و بهداشتی، بالابردن سطح فرهنگی مردم در جامعه در برخورد با این اқشار، ارتقای بینش اعتقادی و مذهبی آحاد جامعه به دور از هرگونه عقاید افراطی و با رویکردی منطقی و صحیح، عدم برچسب بیماری و یا انحراف، فراهم‌سازی اشتغال و جلوگیری از بیکاری و فراهم‌ساختن سازوکارهایی در جهت تغییر جنسیت و درمان و جلوگیری از هرگونه سوءاستفاده جنسی و خشونت می‌تواند از مهم‌ترین مؤلفه‌ها در راستای پیشگیری جامعه‌مدار باشد» (۲۱). لازم به ذکر است پیاده‌سازی و اجرای این امور مستلزم همکاری مسئولین و سازمان‌های مربوطه از قبیل بهزیستی، آموزش و پرورش، روان‌شناسان، روانکاوان، مددکاران اجتماعی، نظام عدالت قضایی و همچنین رسانه‌های جمعی است تا در جهت اعتلا و ارتقای سطح زندگی اқشار کوئیر و پیشگیری از عوامل جرم‌زا و کنترل بزه‌کاری آنان گام‌های بلند و مؤثری نیز برداشته شود.

۳-۱. ارتقای سطح رفاه و زندگی مردم با حمایت دولت:

دولت در جهت ارتقای سطح زندگی و رفاه آحاد مردم در جامعه نقش مؤثر و کلیدی در امور اجتماعی و اقتصادی شهروندان ایفا می‌کند، پایه و اساس دولت دغدغه‌مند، بر مبنای برابری فرصت‌ها، توزیع عادلانه ثروت و دسترسی به خدمات عمومی و همچنین مسئولیت اجتماعی در برابر کسانی که نمی‌توانند حداقل امکانات لازم برای یک زندگی را فراهم کنند، قرار دارد.

یک ویژگی اساسی در جهت ارتقای سطح رفاه مردم توسط دولت به کارگیری بیمه اجتماعی است، کما اینکه در اکثر کشورهای صنعتی و پیشرفته رایج است. چنین بیمه‌ای معمولاً توسط حق بیمه‌های اجباری تأمین می‌شود و انتظار می‌رود منافع برای اشخاص، خانوار و حتی گروه‌های آسیب‌پذیر، خاص و نیازمند حمایت بیشتر، در مواقع ضروری فراهم کند (۲۴). با توجه به بحث مورد نظر در خصوص اқشار کوئیر، یکی از وظایف مهم دولت در جهت ارتقای سطح رفاه این اқشار، آن است که دولت می‌تواند اقداماتی را در جهت ساماندهی اوضاع و افزایش کیفیت زندگی آنان را مبذول دارد. در قوانین اساسی جمهوری اسلامی ایران، اصول متعددی به مبنای دولت رفاه اشاره دارد: ۱- از جمله بند ۱ اصل ۴۳ قانون اساسی که به موجب آن تأمین نیازهای اساسی مردم مانند مسکن، خوراک، پوشاک، بهداشت، درمان آموزش و پرورش و امکانات لازم برای تشکیل خانواده بر عهده دولت است؛ ۲- بند دوم اصل سوم و نیز اصل سی‌ام قانون اشاره به آموزش و پرورش رایگان در تمام سطوح و تسهیل و تعمیم آموزش عالی را از اهداف دولت جمهوری اسلامی می‌داند؛ ۳- اصل بیست و نهم قانون اساسی که مقرر می‌دارد با برخورداری از تأمین اجتماعی از نظر بازنشستگی، بیکاری، پیری از کارافتادگی، بی‌سرپرستی در راه‌ماندگی، حوادث و سوانح و نیاز به خدمات بهداشتی و درمانی و مراقبت‌های پزشکی به صورت بیمه و... حقی است همگانی، دولت مکلف است طبق قوانین از محل درآمدهای عمومی و درآمدهای حاصل از مشارکت مردم، خدمات و حمایت‌های مالی فوق را برای یک‌یک افراد کشور تأمین کند. با توجه به بحث مورد نظر در خصوص اқشار کوئیر، یکی از وظایف مهم دولت در جهت ارتقای سطح رفاه این اқشار، آن است که دولت می‌تواند اقداماتی را در جهت ساماندهی اوضاع و افزایش کیفیت زندگی آنان را مبذول دارد. از جمله اقدامات دولت دغدغه‌مند عبارتند از: ۱- جلوگیری از هرگونه تبعیض علیه این اқشار در خصوص دسترسی به خدمات عمومی؛ ۲- وضع قوانین ضد زورگویی و تبعیض‌زدایی از دانش‌آموزان کوئیر؛ ۳- وضع قوانین ضد تبعیض برای اشتغال

بند ۶ میثاق حقوق اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی ذکر می‌کند «دولت‌های عضو میثاق بین‌المللی حاضر، حق کار را به رسمیت می‌شناسند. این حق شامل هر کسی می‌شود که از طریق کاری که با آزادی تمام انتخاب و قبول کرده است، امرار معاش کند. این دولت‌ها در راستای احقاق این حقوق، اقدامات مناسب را انجام خواهند داد.» این کمیته در بند دیگری این‌گونه ذکر کرده که میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی، تبعیض در دسترسی به شغل یا حفظ آن بر اساس جنسیت و گرایش جنسی را ممنوع می‌داند.

این قاعده عدم تبعیض، شامل تمامی جوانب حق اشتغال است. دولت‌ها در نتیجه ملزم هستند تا متضمن شوند که حق کار بدون اعمال هرگونه تبعیضی شامل همه افراد می‌شود. دولت‌ها بایستی به حق اشتغال با صرف نظر کردن از دسترسی محدود یا عدم دسترسی به کار مناسب به همه افراد احترام بگذارند، به ویژه برای گروه‌ها و اشخاص محروم به حاشیه‌رانده شده.

هرگونه تبعیض در دسترسی افراد به بازار کار یا استفاده از مزایای خاص برای کسب شغل، ناقص میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی است. در خصوص اقرار کوئیر، دولت‌ها موظفند در وهله اول یک بانک اطلاعاتی از این افراد تهیه کرده و اشخاص با مشاغل کاذب و بیکار را شناسایی کنند و سپس بر اساس تعریف درست و دقیق از بیکاری اقدام به بررسی توانایی‌ها و مهارت‌های علمی و عملی این افراد کنند و در نهایت زمینه دسترسی و فراهم نمودن شغل مناسب را برای آنان مهیا کنند. متأسفانه در ایران آمار دقیقی از اقرار کوئیر در دسترس نیست و تا قبل از سال ۱۳۹۲ سازمان بهزیستی این اقرار را در زیرمجموعه خود نمی‌گنجد، امروزه سازمان بهزیستی به عنوان تنها نهاد مسئول، حمایت‌های خود را محدود به مبالغی محدود در بحث تغییر جنسیت و همچنین اقدامات مشاوره‌ای تحت لوای اورژانس اجتماعی نموده است و در زمینه کاریابی و فراهم نمودن فرصت‌های شغلی به عنوان نهاد دولتی و حمایتی گام مؤثری بر نمی‌دارد.

۳-۳. امکان دسترسی به خدمات عمومی (درمانی) و بهداشتی: «یکی از مهم‌ترین راهکارها در مسیر نیل به عدالت

و مسکن؛ ۴- وضع قوانین جرائم مربوط به نفرت؛ ۵- تسهیل دسترسی به جراحی تغییر جنسیت و فراهم کردن شرایط لازم برای امور پزشکی؛ ۶- به رسمیت شناختن و منطبق شدن قوانین با جنسیت تغییر یافته؛ ۷- اصلاح قوانین مربوط به خدمت در نیروهای نظامی و قوانین مربوط به گرایش جنسی در این خصوص؛ ۸- ایجاد مراکز حمایتی تحت نظر دولت و افزایش سازمان‌های مردم نهاد در جهت حل و فصل معضلات و مشکلات این اقشار؛ ۹- آشنانمودن مردم با این اختلال به عنوان مشکلی که نیاز به مداخله و درمان دارد؛ ۱۰- ایجاد بانک اطلاعاتی به منظور شناسنامه‌دار نمودن اقشار کوئیر؛ ۱۱- جلب مشارکت‌های مردمی و نهادینه کردن آن‌ها به منظور کمک به این بیماران؛ ۱۲- جهت‌دار کردن اقدامات درمانی و پیگیری موارد. همگی موارد فوق از جمله اقداماتی است که هر دولت رفاه می‌تواند نسبت به اقشار با خصلت و منش جنسی - جنسیتی خاص در جهت ارتقا و بهبود کیفی سطح زندگی آنان به منصفه عمل نیز برساند و سیاست‌های سنجیده و هوشمندانه‌ای را در زمینه تأمین استانداردهای زندگی و ارتقای برابری فرصت‌ها نیز فراهم کنند.

۳-۲. ایجاد اشتغال و فراهم کردن فرصت‌های شغلی:

ناامنی شغلی و عدم تسهیل در دسترسی به کار یکی از معضلات اقرار آسیب‌پذیر و نیازمند حمایت است. اقرار کوئیر نیز از این شرایط و مشکلات بی‌نصیب نیستند، اغلب این اقرار به خصوص دگرباشان به جهت شرایط ظاهری و هویتی نمی‌توانند شغل مناسب با رشته تحصیلی خود انتخاب کنند، به همین جهت سبب مشکلاتی مانند ترس از آشکار شدن هویت خود در محل کار، احساس سرافکنندگی و بی‌کفایتی، نبود امنیت شغلی و بی‌ثباتی شغلی می‌شود. آنان به دلیل نداشتن حامی مالی، دست به هر کاری می‌زنند، آنان در محل کار به دلیل رفتارهای نامناسب مدام برچسب می‌خورند، مورد قلدری و بعضاً مورد سوءاستفاده جنسی قرار می‌گیرند، این مشکلات و بی‌ثباتی شغل سبب می‌شود، به صورت پی‌درپی شغل عوض کنند و در نهایت به امرار معاش مناسبی دسترسی پیدا نکنند.

این اقشار با آحاد مردم امری غیر انسانی و مذموم شمرده می‌شود، حق بهداشت نباید صرفاً حق بر سلامتی و استفاده از ملزومات درمانی اطلاق شود، بلکه فراهم‌سازی بهداشت و سلامت روان در میان آحاد جامعه علی‌الخصوص اقشار کوئیر، در زمره وظایف اساسی و اصلی دولت‌ها باید قرار گیرد. بهداشت روان و سلامت روان می‌تواند از طریق پیش‌بینی سازوکارهایی چون آزادی و حقوق مرتبط به آن از قبیل تسلط فرد بر بدن خود و هرگونه جراحی‌های اجباری، دخالت‌های دارویی و آزمایش‌های پزشکی اجباری بدون رضایت افراد (که عمدتاً این اجبار در میان دگرباشان به وفور دیده می‌شود)، رهایی از هرگونه برچسب، توهین و خشونت‌های روانی و... فراهم آید. در کنار تسهیل این سازوکارها و مهیا‌سازی این شرایط برای اقشار کوئیر، می‌تواند این فرصت را فراهم سازد که از بالاترین استانداردها و کیفیات خاص و ویژه در حوزه سلامت و خدمات درمانی برخوردار گردند.

یکی از چالش‌های پیشگیری از بزه‌دیدگی افراد کوئیر که دارای اعتیاد هستند، این است که مراکزی که به افراد معتاد و بی‌سرپناه خدمات ارائه می‌دهند در این خصوص حاضر به پذیرش افراد کوئیر نیستند، زیرا برای آن‌ها مشخص نیست که فرد کوئیر زن است یا مرد. از طرفی سازمان بهزیستی خود را متعهد به ارائه خدمات در این خصوص نمی‌داند. از آنجایی که سازمان بهزیستی متولی ارائه خدمات روانی و اجتماعی به افراد دارای اختلال هویت جنسیتی است، مرکزی برای نگهداری از افراد دارای اختلال هویت جنسیتی ندارد و با توجه به اینکه در قانون، حمایت‌های روانی و اجتماعی از این افراد به بهزیستی سپرده شده است، سازمان بهزیستی تنها در راستای حمایت‌های اجتماعی از این افراد فعالیت می‌کند، البته اخیراً شهرداری تهران اعلام کرده است که اگر در مورد معتاد متجاهر ترنس، سازمان بهزیستی و وزارت بهداشت به عنوان متولیان اقدامی نکنند، شهرداری تهران «فضایی برای ترنس‌ها» در نظر می‌گیرد. پیش از این مقامات شهرداری بر این باور بودند که حضور افراد ترنس در مراکز ماده ۱۶ قانون مبارزه با مواد مخدر برای خود و دیگران دشوار است و حضور

اجتماعی و برابری در سیستم‌های نظام سلامت کشورها، دسترسی آسان و مستمر آحاد جامعه به خدمات بهداشتی درمانی مورد نیازشان است. اقشار کوئیر با موانع بسیاری در برخورداری از حقوق سلامت، بهداشت و خدمات عمومی (درمانی) رو به رو هستند. بند ۱۲ ماده یک از میثاق بین‌المللی حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی ذکر می‌کند که دولت‌های عضو میثاق حاضر باید حقوق همگان برای برخورداری از بالاترین استانداردهای قابل حصول در زمینه سلامت بدن و روان را به رسمیت بشناسند و کمیته حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی در تفسیر عمومی خود در مورد بند ۱۲ می‌گوید: حق بهداشت نبایستی فقط به عنوان حق سلامتی برداشت شود و باید حق بهداشت شامل تمام آزادی‌ها و حقوق مربوطه باشد، حق آزادی شامل کنترل شخص بر سلامتی و بدنش بوده و شامل آزادی جنسی و حق باروری باشد. همچنین این حق شامل حق رهایی از هرگونه دخالتی مانند درمان دارویی و آزمایش‌های پزشکی بدون رضایت فرد و حق رهایی شکنجه است. در مقابل، این حقوق شامل برخورداری از سیستم حفاظتی پزشکی که برای مردم این فرصت برابر ایجاد می‌کند که از بالاترین استانداردهای قابل حصول در زمینه سلامت بدن و روان برخوردار است.

کمیته حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی در تفسیر شماره ۱۴ ذکر می‌کند که میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی هرگونه تبعیض در دسترسی به خدمات روانی و استفاده از مزایای خاص برای کسب آن‌ها را بر اساس گرایش جنسی ممنوع اعلام می‌کند. در تفسیر عمومی شماره دو کمیته توضیح می‌دهد که دیگر وضعیت‌ها در بند ۲ از میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی شامل گرایش و هویت جنسی نیز می‌شود. همچنین اضافه می‌کند برآورده کردن حق دسترسی به خدمات سرویس‌ها و امکانات درمانی بدون تبعیض‌گذاری به ویژه برای گروه‌های آسیب‌پذیر و به حاشیه رانده‌شده یکی از ضروری‌ترین و فوری‌ترین وظایف دولت‌ها است. در هر جامعه، اقشار کوئیر نیز باید از حق بهداشت و خدمات درمانی بهره‌مند گردند و هرگونه تبعیض و استثنا بین

علاوه بر این، در بسیاری از سیستم‌ها شکایت‌های مرتبط با سوءاستفاده جنسی و تجاوز زمانی که از جانب شخص کوئیر مطرح می‌شود، اغلب پاسخی از نهادهای اجرایی دریافت نمی‌کند یا حداقل پاسخی به آن‌ها داده نمی‌شود، مضافاً اینکه خود زندانیان کوئیر به خاطر ترس از انتقام تمایلی به شکایت ندارند که این امر سبب می‌شود نرخ سیاه جرائم ارتكابی در زندان نسبت به این طیف بالا رود.

فراتر از سطح نهادهای رسمی، در سطح جامعه از سوی گروه‌های اجتماعی نیز نسبت به این افراد تعصب و سوءتدبیر نیز وجود دارد که منجر به بروز رفتارهای تبعیض‌آمیز علیه آن‌ها می‌شود که نهایتاً عدم درک صحیح و برخورد نامناسب، آن‌ها را در طیف گروه‌های آسیب‌پذیر قرار می‌دهد. «طیفی از جامعه که نه تنها به خاطر شرایط محیطی و بعضاً ارثی که خود در آن دخالتی نداشته‌اند، به ورطه فعالیت‌های مجرمانه جنسی می‌افتند و بزه‌کار نامیده می‌شوند. بزه‌کاری که ناشی از بزه‌دیدگی آن‌ها است، بلکه در فرایند رسیدگی به جرم ارتكابی‌شان نیز مورد بزه‌دیدگی مجدد قرار می‌گیرند که همین امر سبب می‌شود به دلیل پذیرش نقش بزه‌دیده از صحنه فعالیت‌های اجتماعی فاصله گرفته و حاشیه‌نشینی اختیار کنند. بنابراین بزه‌کاری و بزه‌دیدگی تجربه‌ای است که اشخاص مبتلا به اختلال هویت جنسی اغلب به موازات همدیگر مکرراً با آن رو به رو می‌شوند» (۲۳).

وظیفه نظام عدالت جنایی در مواردی که این اقشار قربانی جرم می‌شوند، شناخته‌شدن آنان همچون بزه‌دیده جرم است و این حق ابتدایی‌ترین حقی است که این اقشار به عنوان قربانی به دور از هرگونه تبعیض و تعصب طلب می‌کنند. اگر این حق را برای این اقشار به عنوان یک پدیده خاص طلب کنیم، ضمن تشویق به دادخواهی حقوق از دست‌رفته خود نزد مراجع کیفری، می‌توانیم به اصلاح مفاسد و معایب مکتوم جامعه نیز بپردازیم (۲۵). این اقشار به مانند سایر بزه‌دیدگان دارای حقوقی هستند که مأمورین و قضات موظف به رعایت این حقوق نسبت به آن‌ها هستند و اعمال این حقوق همانطور که پیش‌تر اشاره شد، باید بدون هیچ‌گونه قضاوت و پیش‌داوری، تفریط و تعصب در عقاید مذهبی و... نیز اعمال گردد. برخی

این افراد منشأ آسیب است، چراکه از نظر روحی و جسمی دارای تفاوت‌هایی هستند. طبق ماده ۱۶ قانون مبارزه با مواد مخدر معتادان به مواد مخدر و روان‌گردان و متجاهر به اعتیاد، با دستور مقام قضایی برای مدت یک تا سه ماه در مراکز دولتی و مجاز درمان و کاهش آسیب نگهداری می‌شوند.

۳-۴. حمایت از افراد کوئیر در برابر هرگونه تبعیض در نظام عدالت جنایی و آموزش قضات و مأمورین در برخورد با آنان: «اقشار کوئیر عمدتاً از حمایت قانونی خاصی برخوردار نیستند و در برخی موارد رفتارهای تبعیض‌آمیز با آن‌ها در سطوح جامعه و نزد متصدیان امر شدت بیشتری به خود می‌گیرد، از جمله موارد آن می‌توان به برخورد مأمورین دولتی با افراد دگرباش نیز اشاره کرد، زمانی که فرد دگرباش اقدام به مبدل‌پوشی می‌کند و در سطح شهر تردد می‌کند، در برخی موارد ممکن است با عکس‌العمل‌های ناشایست رو به رو می‌شود و ممکن است به خاطر ظاهرشان به طور خودسرانه بازداشت شوند. بسیاری از آن‌ها اسناد رسمی با خود به همراه دارند که وضعیت آن‌ها را توضیح می‌دهد تا بتوانند از مزاحمت‌های رسمی مسئولان و مأمورین در امان باشند. در برخی موارد در صورت دستگیری از سوی ضابطین و یا حضور در نظر قضات بعد از برخورد نامناسب و یا توهین و تحقیر، تحت فشار قرار می‌گیرند که عمل تغییر جنسیت را انجام دهند» (۲۱).

اجتماعات این اقشار همیشه مورد ظن مأمورین دولتی است، اگرچه ممکن است هیچ عمل غیر قانونی انجام ندهند، اما با آن‌ها رفتاری مبتنی بر تبعیض به عمل آمده و با اجتماعات آن‌ها برخورد می‌شود. علاوه بر این‌ها، وضعیت این اشخاص در فرض بزه‌کاری نیز بسیار مبهم و مشوش است، افراد کوئیر علی‌الخصوص دگرباشان و بعضاً دوجنسه‌ها تا قبل از عمل جراحی با ظاهر فعلی‌شان قضاوت می‌شوند و در صورت ارتكاب جرم تا تعیین تکلیف پرونده چنانکه در بازداشت به سر ببرند، در بازداشتگاهی نگهداری می‌شوند که با جنسیت حقیقی آن‌ها منافات دارد. از طرف دیگر، به لحاظ عدم تغییر جنسیت امکان نگهداری آن‌ها در بازداشتگاه زنان نیز میسر نیست.

قرارگیری در وضعیت خاص، در جایگاهی متفاوت نسبت به سایر افراد قرار می‌گیرند. الزام است این شرایط ویژه در صورت بزه‌کاربودن آن‌ها لحاظ گردد، چراکه این طیف نه‌تنها از لحاظ جسمی و روحی در حالتی متفاوت از مردم عادی قرار دارند، بلکه به واسطه همین تفاوت‌ها دچار مشکلات و بیماری‌های روانی گوناگون شده و احساس انزوا و طردشدگی به آن‌ها دست دهد که این حالت نیز قطعاً در بزه‌دیدگی آنان بی‌تأثیر نخواهد بود. در مقاله حاضر به منظور بررسی روش‌های پیشگیری از بزه‌دیدگی کوئیرها، انواع روش‌های پیشگیری غیر کیفری مورد بررسی قرار گرفت.

یافته‌ها و نتایج بررسی سؤال مقاله بر این امر دلالت دارد که پیشگیری غیر کیفری از بزه‌دیدگی اشخاص خصلت جنسی جنسیتی خاص (کوئیرها) در سه حالت پیشگیری موقعیت‌مدار، پیشگیری، پیشگیری رشد‌مدار و پیشگیری اجتماع‌مدار یا جامعه‌محور امکان‌پذیر است. پیشگیری موقعیت‌مدار، به دنبال فرایند رشد این اقشار، بهبود شرایط زندگی آن‌ها و سالم‌سازی محیط اجتماعی و محیط طبیعی، حذف یا کاهش علل جرم‌زا و در نتیجه پیشگیری از بزه‌کاری است. در پیشگیری رشد‌مدار، دولت‌ها سعی دارند با تمرکز بر کودکان و نوجوانان کوئیر در معرض خطر و مداخله در دوره‌های گوناگون رشد از طریق سازوکارهای حمایتی از انحراف، بزه‌کاری و بزه‌کاری‌های مکرر این اقشار اقدامات مؤثری به عمل آورند. شناسایی کودکان آسیب‌پذیر، پیش‌بینی مددکار اجتماعی در محیط مدرسه، ایجاد چتر حمایتی توسط بهزیستی و آموزشی و پرورشی، یادگیری تغییر افکار ناکارآمد در خانواده و تعامل مثبت با کودکان و همچنین فراهم کردن سهولت دسترسی به روان‌شناسان و روانکاران و مقابله با برچسب‌زنی بیماران روانی می‌تواند در راستای برنامه‌ها و تدابیر حمایتی دولت‌ها نسبت به این اقشار باشد. همسو با پیشگیری رشد‌مدار، پیشگیری جامعه‌مدار است؛ این نوع پیشگیری در خصوص اقشار کوئیر به دنبال تدابیر و اقداماتی است که هدف آن کاهش یا حذف علل جرم‌زا در محیط اجتماعی است. بازدارندگی اجتماعی جامعه‌مدار به دنبال آن

حقوقی که نظام عدالت جنایی مؤلف به رعایت آن در خصوص این اقشار است، عبارتند از: ۱- حق دسترسی فوری به نظام عدالت کیفری؛ ۲- حقوق بزه‌دیده بر حمایت‌های رایگان برکشف جرم؛ ۳- حق بزه‌دیده بر لزوم پذیرش به درخواست تغییر؛ ۴- حق بزه‌دیده بر مداخله سازمان‌های مردم‌نهاد؛ ۵- حق بزه‌دیده فاقد ولی یا قیم در بهره‌مندی از حمایت و دخالت مستقیم دادستان؛ ۶- حقوق بزه‌دیده بر حفظ هویت و امنیت او؛ ۷- حق بزه‌دیده بر داشتن وکیل؛ ۸- حقوق بزه‌دیده بر استمرار تحقیقات و فوریت آن و سایر حقوق دیگری که این اقشار به مانند بزه‌دیدگان عادی دیگر باید برای آنان فراهم شود که این سازوکار می‌تواند توسط نظام عدالت جنایی با تنظیم سیاست‌های جنایی افتراقی و با همکاری سایر نهادهای حمایتی از قبیل سازمان‌های مردم‌نهاد در جهت احقاق حقوق تضییع‌شده این افراد و حمایت هرچه بیشتر از آنان به عنوان بزه‌دیدگان خاص صورت پذیرد.

«به نظر می‌رسد بزه‌کاری این طیف چندان مورد نظر و دغدغه دست‌اندرکاران قانونی و قضایی نبوده است، در حالی که اتخاذ شیوه‌های واکنشی به منظور مبارزه با بزه‌کاری با آثار بازدارندگی جرم و بازپذیری اجتماعی مجدد بزه‌کاران در قوانین داخلی از جمله قانون مجازات اسلامی و آیین دادرسی کیفری بیش از پیش مورد نیاز است و ضرورت آن احساس می‌شود» (۲۶).

از جمله مهم‌ترین اقدامات در جهت جلوگیری از هرگونه تبعیض نسبت به این اقشار، تغییر نگرش و فرهنگ عمومی جامعه نسبت به آنان است، چراکه تحقق این امر مهم‌ترین اثر پیشگیرانه در زمینه بزه‌کاری و بزه‌دیدگی آن‌ها را به همراه خواهد داشت.

نتیجه‌گیری

کوئیرها به سبب ویژگی‌های ذاتی خود اهداف مناسبی برای بزه‌کاران و مجرمین جنسی به حساب می‌آیند و بیش از سایرین مستعد بزه‌دیدگی‌های جنسی و جرائم مبتنی بر خشونت قرار می‌گیرند. در واقع اقشار کوئیر به جهت

شوند و پس از آن از طریق امکانات پلیسی و قضایی با صرف هزینه‌های بسیار به دنبال تعقیب و مجازات آنان باشند.

مشارکت نویسندگان

سیدعرفان قادری: طرح ایده مقاله، جمع‌آوری داده‌ها و نگارش مقاله.

مهرداد رایجیان اصلی و مژگان امراللهی بیوکی: راهنمایی در چینش و پلان مقاله، نظارت بر تحلیل داده‌ها و نگارش مطالب. تهمورث بشیریه: مشاوره در نگارش و تحلیل داده‌ها. نویسندگان نسخه نهایی را مطالعه و تأیید نموده و مسئولیت پاسخگویی در قبال پژوهش را پذیرفته‌اند.

تشکر و قدردانی

ابراز نشده است.

تضاد منافع

نویسندگان هیچ‌گونه تضاد منافع احتمالی را در رابطه با تحقیق، تألیف و انتشار این مقاله اعلام نکرده‌اند.

تأمین مالی

نویسندگان اظهار می‌نمایند که هیچ‌گونه حمایت مالی برای تحقیق، تألیف و انتشار این مقاله دریافت نکرده‌اند.

است که از طریق برنامه‌های اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی، رفاهی و درمان نارسایی‌های اجتماعی و بالابردن ارزش‌های اخلاقی یک منطقه یا عوامل جرم‌زا بر روی یک قشر خاص اثر گذاشته و روند کاهش میزان جرائم در آن را تسریع ببخشد. از مهم‌ترین اقدامات و برنامه‌های پیشگیری جامعه‌مدار می‌توان ارتقای سطح زندگی و رفاه مردم، ایجاد اشتغال و فراهم کردن فرصت‌های شغلی، امکان دسترسی به خدمات عمومی درمانی و بهداشتی، ارتقای سطح آگاهی عمومی جامعه از طریق رسانه‌های جمعی و همچنین حمایت از آنان در برابر هرگونه تبعیض در نظام عدالت جنایی و همچنین آموزش قضات و مأمورین نیز اشاره کرد.

در راستای پیشگیری مؤثر غیر کیفی از بزه‌دیدگی کوئیرها، پیشنهادها زیر قابل طرح است: ۱- اعمال پیشگیری زودرس با اتخاذ تدابیر حمایتی از دوران کودکی و نوجوانی در خصوص افرادی که دچار ناسازگاری تجربی و بزه‌کاری زودهنگام شده‌اند، علی‌الخصوص کودکانی که نه به جهت ویژگی‌های ژنتیکی و ذاتی، بلکه به جهت محیط پیرامون و شرایط زندگی به انحراف و همجنس‌گرایی سوق پیدا کرده‌اند؛ ۲- آموزش صحیح به والدین و معلمان در جهت حساس‌شدن نسبت به نشانه‌ها و علائم فرزندان در جهت پیشگیری زودرس و زود هنگام؛ ۳- طرح‌ریزی برنامه‌های چندبعدی در جهت دسترسی آسان‌تر والدین درباره اختلال هویت جنسی و همچنین تسریع در شناخت زودهنگام و ارتقای دانش آنان به سبب درمان فرزندان کوئیر، جلوگیری از درد و رنج آنان و پیشگیری از انگ اجتماعی و برچسب‌زنی؛ ۴- دسترسی آسان والدین و جمعیت عمومی به اطلاعات مربوطه نسبت به این اقشار بدون سانسور و هرگونه محدودیت در جهت ارتقای فرهنگ عمومی و شناخت صحیح و هرچه بهتر در مواجهه با این افشار و جلوگیری از هرگونه توهین، تحقیر، استهزا و برچسب؛ ۵- حمایت از خانواده‌ها و انجام مداخلات حمایتی در درون خانواده بر مبنای این منطق که جامعه نباید منتظر بماند تا کودکان کوئیر در محیط خانواده دچار انواع آسیب‌های جسمی و روانی گردند و تبدیل به یک فرد ناپه‌نچار

References

1. Qadimzadeh S. Study of the psychology of LGBT people including homosexuals (bisexuals and transgenders especially transsexuals). Tehran: The Second National Conference on Strategies for the Development and Promotion of Educational Sciences, Psychology, Counseling and Education in Iran; 2014: p.5. [Persian]
2. Hosseini SH, Safari P. The Female Gender Role in Perpetration and Prevention of Sexual Crimes. *Journal of Criminal Law Research*. 2015; 3(11): 147-167. [Persian]
3. Rayejian Asli M. General criminology (content and evolution from yesterday to today). 1st ed. Tehran: Negah-e Moaser Publishing; 2021. p.65-78. [Persian]
4. Kario R. Early social psychology intervention in the prevention of criminal behavior. Translated by Najafi Abrandabadi AH. *Journal of Legal Research*. 2002; 35-36: 267-304. [Persian]
5. Clarke R. *Situational Crime Prevention Successful Case Studies*. 2nd ed. New York: Harrow and Hetson; 1997. p.45-95.
6. Rayejian Asli M. An introduction to criminology. 3rd ed. Tehran: Samt Publications; 2017. p.25-48. [Persian]
7. Nouri AS, Nikkhah Sarnagh R, Jafarzadeh S. The Effect of Transsexuals' Behavioral Disorders on their Criminal Responsibility for Sexual Crimes. *MLJ*. 2023; 17(58): 124-139. [Persian]
8. Gregor C. How might parents of prepubescent children with gender identity issues understand their experiences? Prof Doc Thesis. East London: University of School of Psychology; 2013. p.35-36.
9. Niazpour AH. Early prevention of persistence of criminal behavior. *Journal of Culture and Research*. 2004; 3(161): 72-170. [Persian]
10. Levay S. *Gay-straight and the reason why-the science of sexualorientation*. 1st ed. Oxford: Oxford University Press; 2011. p.246.
11. Savin Williams RC, Vrangalova Z. Mostly hetrosexual as a distinct sexual orientation group. *Journal a Systematic Review of the Empirical Evidence*. 2013; 33(1): 58-88.
12. Gust DA, Shinde S, Pals SL, Hardnett F, Chen RT, Sancheza T. Correlates of health attitudes among homosexual and bisexual men. *Journal Epidemiol Glob Health*. 2013; 3(1): 31-39.
13. Farahmand M, Danafar F. Analysis of individual-social problems of transsexuals. *Journal of Social Studies and Research in Iran*. 2017; 6(4): 735-765. [Persian]
14. Issazadeh F, Heydari S, Aghajanklou S, Safarinia M. Study of the Effectiveness of Schema Therapy on Improving Social Adjustment and Psychological Capital in Transsexual Persons. *Social Psychology Research*. 2020; 10(37): 13-28. [Persian]
15. Alikhah F, Nademi M, Zia Nasserani M. Stigma and Gender Identity Disorder Impacts and Outcomes. *SJSPH*. 2015; 13(1): 43-56. [Persian]
16. Information base of social workers. Khaftan base-Parvaneh- the role of social workers in preventing high-risk behaviors of students. Tehran: Information Base of Social Workers of Iran; 2016. [Persian]
17. Zakoi M, Rayejian Asli M. *Special victims in the light of supportive victimology*. 1st ed. Tehran: Majid Publications; 2013. p.54. [Persian]
18. Water M. *Psychology*. 1st ed. Chicago: Encyclopedia Britannica Inc; 2019. p.69-87.
19. Farahani MT, Kerami-Nouri R. *Psychology*. 7th ed. Tehran: Iran Textbook Publishing Company; 2014. Vol.1 p.8. [Persian]
20. Rayejian Asli M. A new approach to the theoretical foundations of crime prevention. *Legal Journal of Justice*. 1383; 68(48-49): 132-168. [Persian]
21. Abachi M. Prevention of delinquency and victimization of children. *Legal Journal of Justice*. 2004; 68(47): 49-86. [Persian]
22. Steven P. *Crime Prevention (International Handbook of Penology and Criminal Justice)*. 2nd ed. New York: CRC Press; 2008. p.255. [Persian]
23. Najafi Abrandabadi AH. Crime prevention and local police. *Journal of Legal Research*. 1999; 2(25-26): 129-149. [Persian]
24. Mirmohammadi SS. *Examination of the Welfare State System*. Tehran: Center for International Conferences on the Development of Iran, First International Congress of the Law Society; 2014. p.28-48. [Persian]
25. Niazmand N, Najafi Tawana A. Iran's criminal policy regarding the delinquency of transgender people. *International Legal Research Quarterly*. 2015; 8(29): 167-194. [Persian]
26. Akhtari A, Muezzin Zadehan HA. Victim's Rights in Preliminary Investigations in the Context of the Iranian Criminal Procedure Code. *Journal of Criminal Law Research*. 2018; 7(26): 41-73. [Persian]